

Toiminta-avustuksen tilanne

Vuoden 2021 talousarviossa Suomen Kansallisteatterille osoitetun toiminta-avustuksen määrä on 11 391 000 euroa. Opetus- ja kulttuuriministeriö esittää sen säilyvän entisellä tasolla siitä huolimatta, että rahapelitoiminnan edunsaajilta on jouduttu leikkaamaan yhteensä 5 miljoonaa euroa. Ministeriö perustelee tason säilyttämisen sillä, että Kansallisteatterissa on käynnistynyt toisen vaiheen peruskorjaus, josta aiheutuvat väistötilakulut (n. 0,5 M € / vuosi) teatteri joutuu rahoittamaan omasta toimintabudjetistaan. Vastaavassa tilanteessa esim. Svenska Teatern sai peruskorjauksensa aikaisiin väistötilakuluihin erillisen avustuksen.

Valtion toiminta-avustus on kuitenkin vaarassa pienentyä vuonna 2022, jolloin rahapelitoiminnan edunsaajilta on uhattu leikata yhteensä kymmeniä miljoonia, kun kompensatiota ei enää tehdä vastaavassa suhteessa. Kansallisteatterin asema on erityisen haavoittuvainen, sillä toiminta-avustus rahoitetaan kokonaan veikkausvoittovaroin.

Valtion toiminta-avustus kattaa teatterin budjetista noin 75 % ja vastaa suunnilleen henkilöstökulujen tasoa. Lipunmyynnillä ja muilla tuotoilla rahoitetaan esitystuotannon muut kulut sekä oman kiinteistön menot. Vielä vuoteen 2011 saakka toiminta-avustus kasvoi vuotuisella indeksillä, joka kattoi palkkojen teskorotukset. Vuonna 2013 avustusta leikattiin prosentilla, ja tämän jälkeen se jäädettiin nykytasolle. Teatteri on laskenut, että nykyisellään avustus on kumulatiivisesti lähes 5 miljoonaa euroa pienempi kuin kulukehitys vuosina 2012-2019. Vastaavan summan teatteri on joutunut säästämään sillä seurauksella, että mm. yleisestä palkkakehityksestä on jääty jälkeen.

Säästötoimista huolimatta Kansallisteatteri on noudattanut esimerkillisesti opetus- ja kulttuuriministeriön strategisia linjauksia. Uudet avaukset, kuten Kiertuenäyttämön ja Nuorten Kansallisteatteri Kantin perustaminen, ovat toteuttaneet yhteiskunnallista vaikuttavuutta. Samaan aikaan on pidetty kiinni korkeatasoisesta taiteellisesta linjasta ja keskitytty kotimaisiin kantaesityksiin. Nykymallista toimintaa on kuitenkin mahdotonta ylläpitää, mikäli rahoitukseen tulee merkittäviä muutoksia. Kansallisteatteri toivoo pitkäjänteisiä ja vakautta tuovia ratkaisuja toimintansa turvaamiseksi.

Peruskorjauksen tilanne

Kansallisteatterin toisen vaiheen peruskorjaus on käynnistynyt vaiheittain Pienen näyttämön ja Willensaunan alueilla. Vuoden 2020 talousarviossa ja valtiontalouden kehyksissä 2021-2023 hankkeeseen on varattu kaikkiaan 50 miljoonaa euroa. Vuoden 2020 talousarvion osuus on 20 M €. Julkisen talouden suunnitelmassa vuodelle 2021 on varattu 20 M € ja vuodelle 2022 10 M €. Lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriö rahoitti suunnittelua yhteensä 3 miljoonalla eurolla vuosina 2018 ja 2019.

1930-luvulla rakennetun ns. väliosan rakennuslupaan liittyvästä päätöksestä on valitettu hallinto-oikeuteen eivätkä työt näissä tiloissa ole päässeet alkuun. Teatterin toiminnasta riippumaton valitusprosessi viivästyttää remontin valmistumista arviolta puoli vuotta ja kasvattaa kuluja 5,8 miljoonaa euroa. Kansallisteatteri on tehnyt vuodelle 2022 kohdistuvan lisärahoituksen tarpeesta ilmoituksen opetus- ja

kulttuuriministeriölle ja toivoo, että se huomioidaan JTS-käsittelyssä. Lisäkulun sisällyttäminen 50 miljoonaan euroon on mahdotonta.

Muilta osin teatterin hallitus on sitoutunut toteuttamaan hankkeen alkuperäisellä budjetilla.

Helsingissä 11.11.2020
Mika Myllyaho
Pääjohtaja
Suomen Kansallisteatteri